

การส่งเสริมการอนุรักษ์กล้วยไม้ฟ้ามุ่ย หมู่บ้านน้ำส่อม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

นายอุดมศิลป์ กุณะ น.ส.กนกอร ศรีม่วง
และนายสันติ วัฒนฐานะ

“ในสมัยโบราณ มีเมืองๆ หนึ่งถูกไฟไหม้ เมื่อไปสำรวจความเสียหาย พบว่ามีบ้านหลังหนึ่งที่ไม่ถูกไฟไหม้ หลังจากชาวบ้านตรวจดูรอบๆ พบว่าบ้านหลังนั้นปลูกต้นพอโมลา ไว้ในบ้าน จึงเชื่อว่าต้นพอโมลา เป็นต้นไม้มงคล เมื่อปลูกในบ้านแล้วจะมีความร่มเย็นเป็นสุข ไม่มีอันตรายใดๆ มากล้ากราย” นี่คือการเชื่อของพี่น้องคนปกากะญอหรือคนเผ่ากระเหรี่ยง ซึ่งต้นพอโมลา ก็คือ ต้นฟ้าม่วยนั่นเอง จึงไม่น่าแปลกใจที่หมู่บ้านปกากะญอ จะปลูกต้นฟ้าม่วยกันอย่างแพร่หลาย

องค์การสวนพฤกษศาสตร์ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทในการอนุรักษ์และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากกล้วยไม้ไทยอย่างยั่งยืน จึงได้มีกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์ฟ้าม่วย โดยมีชุมชนเป็นสวนร่วม โดยเฉพาะการส่งเสริมการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ที่ได้จากการเพาะเมล็ด ซึ่งจะเป็นแนวทางพัฒนาให้เกิดเป็นหมู่บ้านอนุรักษ์กล้วยไม้ต่อไป อันจะเป็นการต่อยอดให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ในอนาคต

ในเดือน กรกฎาคม 2555 ทางองค์การสวนพฤกษศาสตร์ได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยพะเยา จัดอบรมเรื่อง การนำกล้วยไม้ฟ้าม่วยออกขวด ให้กับชาวปกากะญอ ที่หมู่บ้านน้ำส่อม ต.ผาบ่อง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน การอบรมในครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือจากคุณศักดิ์ชัย ลีตติอุตมศรี ผู้ใหญ่บ้านน้ำส่อม และเจ้าหน้าที่จากคริสตจักรช่วยในการประชาสัมพันธ์ โดยมีผู้เข้าอบรมทั้งหมด 41 คน แบ่งเป็นผู้ใหญ่ 14 คน เด็ก 27 คน ซึ่งกิจกรรมแรกมีการบรรยายให้ความรู้กับชาวบ้าน เรื่อง การอนุรักษ์กล้วยไม้ฟ้าม่วย โดยมี ดร.กนกอร ศรีม่วง จากมหาวิทยาลัยพะเยา เป็นวิทยากร และมี คุณธวัชชัย อาโย เป็นล่ามแปลภาษากระเหรี่ยงตลอดการบรรยาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ซึ่งในระหว่างการบรรยายได้มีการซักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ตลอดการบรรยาย

ในภาคปฏิบัติ ได้สาธิตการนำกล้วยไม้ฟ้ามุ่ยออกจากขวด รวมถึงการอนุบาลหลังการออกขวด โดยมีชาวบ้านช่วยกันนำกล้วยไม้ฟ้ามุ่ยออกจากขวดมาล้างอาหารให้สะอาด เพื่อป้องกันการติดเชื้อราและแบคทีเรีย จากนั้นนำไปติดกับแผ่นไม้ ขนาด 3X5 ซม. แล้วนำกล้วยไม้ฟ้ามุ่ยจิว ไปปลูกเลี้ยงต่อไปในโรงเรือน

หลังจากการฝึกอบรมครั้งนี้ ชาวบ้านได้รับความรู้ ความเข้าใจ ถึงแนวทาง การอนุรักษ์กล้วยไม้ฟ้ามุ่ย ที่หมู่บ้านน้ำส้ม เพื่อให้คงอยู่ถึงรุ่นลูกหลานต่อไป นอกจากนี้ ชาวบ้านยังสามารถนำกล้วยไม้จิวออกจากขวดเองได้ ด้วยกระบวนการที่ง่ายและไม่ซับซ้อน อีกทั้งยังให้ความสนใจในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นอย่างมาก จึงอยากให้ทางองค์การสวนพฤกษศาสตร์ผลิตต้นกล้าฟ้ามุ่ยที่ได้จากการเพาะเมล็ดให้มากขึ้น เพื่อส่งต่อให้ชาวบ้านนำไปเพาะเลี้ยงในหมู่บ้าน จนกลายเป็นหมู่บ้านฟ้ามุ่ยที่แท้จริงอีกหนึ่งแห่งของประเทศไทย

ในช่วงทำยนี้ ทางองค์การสวนพฤกษศาสตร์และมหาวิทยาลัยพะเยา ก็ต้องขอขอบคุณ ชาวบ้านน้ำส้ม ทุก ๆ ท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการอบรมครั้งนี้ และร่วมกันปลูกจิตสำนึกให้คนรุ่นหลังได้เป็นผู้รักษาดูแลกล้วยไม้ฟ้ามุ่ย ให้คงอยู่กับหมู่บ้านต่อไป